

Научни съобщения

Данни за присъствие на Грудовската група (горнокредна серия) при с. Богданово, Северна Странджа планина

А. Петрова, А. Симеонов, М. Сивилов

Предприятие за геофизични проучвания и геолошко картиране, 1505 София

A. Petrova, A. Simeonov, M. Sivilov — Data on the occurrence of Grudovo Group (Upper Cretaceous Series) in the area of Bogdanovo, North Strandzha Mountain. It was established that the rocks in the area of Bogdanovo Village, described until now as Paleozoic granitoids, are in fact coarse clastic sediments (boulder and boulder-block breccia-conglomerates and arcose sandstones mainly of granitic composition) and pyroclastics of mesotrachytes (trachyandesites) — bomb, lapilli and less commonly siltic-arenaceous tuffs. All these rocks are part of the Upper Cretaceous Grudovo Group.

Въведение

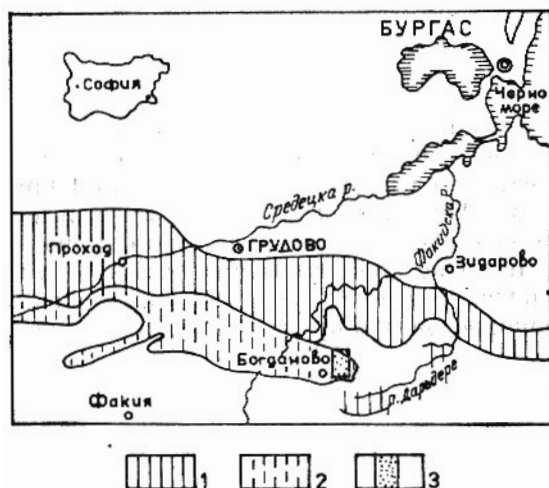
Във връзка с изследването на горнокредния вулканогенно-седиментен комплекс в Източното Средногорие и Странджа планина геоложка група № 3 извърши геолошко доизучаване в част от Северна Странджа планина и направи детайлно проучване на малък участък, разположен непосредствено на северозток от с. Богданово (фиг. 1). Той обхваща най-източната част на една ивица, в която според досегашните автори се разкриват гранитоиди с палеозойска възраст (Бончев, 1903; Янишевски, 1946; Попов и др., непубликувани данни — 1957; Батанджиев, 1962; Савов, 1962, 1971). В тектонско отношение тази ивица се приема за част от ядрата на т. нар. Богданово-Сливовска антиклинала, развита в северната крайна част на Странджанския антиклинорий (Савов, 1962, 1971).

При настоящото проучване се установи, че североизточно от с. Богданово в същата тази ивица се разкриват главно грубокластични седиментни скали (брекчоконгломерати и гравийни аркозни пясъчници) и в подчинено количество пирокластичности. В това съобщение накратко се характеризират споменатите по-горе скали и техните пространствени взаимоотношения, което дава основание те да бъдат отнесени към горнокредната Грудовска група (Петрова и др., 1980).

Характеристика на Грудовската група при с. Богданово

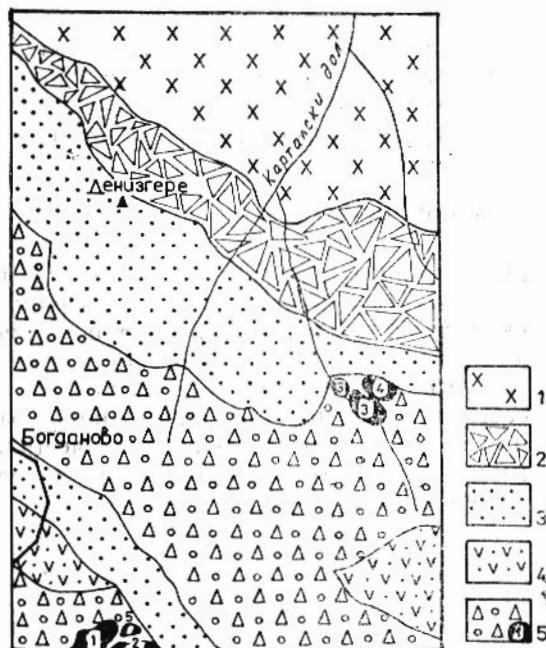
Изследваният участък има площ от 6 km² (фиг. 2). В него се разкриват чакълно-валунни и валунно-блокови брекчоконгломерати, гравийни аркозни пясъчници

и пирокластити на алкални мезотрахити (трахиандезити). Те оформят пачки с променлива дебелина, които са с посока северозапад—югоизток и потъват полегато на североизток. В североизточния край на участъка вулканогенно-седиментните скали са процепени от Харманския плутон.

Фиг. 1. Схема за разпространението на Грудовската група в Северна и Североизточна Странджа планина:

1 — площ, в която се разкрива Грудовската група; 2 — предполагаема долна част на Грудовската група; 3 — детайлно проучен участък

Фиг. 2. Геоложка карта на участъка източно и североизточно от с. Богданово:

1 — Хармански плутон; 2—5 — Грудовска група: 2 — валунно-блокови брекчоконгломерати, 3 — гравийни аркозни пясъчници, 4 — пирокластити на алкални мезотрахити (трахиандезити), 5 — чакълно-валунни брекчоконгломерати с единични блокове от мраморизирани варовици (1), алевролити (2), гнайси (3), кварц (4) и алкални мезотрахити (трахиандезити) (5)

Брекчоконгломератите са главната литоложка разновидност. Те са хетерогенни и съдържат късове, валуни и блокове предимно от гранити и гнайси и в подчинено количество от мраморизирани варовици, алевролити, кварцити, шисти, алкални мезотрахити (трахиандезити) и кварц. Късовете и валуните са ръбати до полузагладени, с неправилна форма. Размерите им варират от гравийни (0,3—1 cm) до едровалунни (0,5—1 m). Блоковете са ръбати с плочеста или неправилна форма и големина от няколко метра до 400—500 m. Сортираността е лоша. Количествените отношения между различните фракции се променят много бързо във вертикална и хоризонтална посока. Поради това отделянето на пачки от чакълно-валунни и валунно-блокови брекчоконгломерати е до известна степен условно. Спйката е бедна, глинеата и локално глинеесто-железоокисна. Тя е от поров до базален тип.

Гравийните аркозни пясъчници са левкократни, здраво споени, с масивна текстура. Изградени са от ръбати и полузагладени зърна предимно от гранит, кварц и калиев фелдшпат и по-рядко епидот и мусковит. Размерите им са едропсамитови до

гравийни. В състава на спойката участвуват глинесто вещество и железни хидроокиси. Тя е поров до базален тип.

Пирокластитите на алкалните мезотрахити (трахиандезити) имат ограничено участие в долната част на разреза. Те са представени от бомбени, лапилови и по-рядко от алевропсамитови туфи с тъмносив и сивозелен цвят. В тях не се наблюдава сортировка и слоистост.

В изследвания участък не се разкрива долната граница на описаните скали. На югозапад от с. Богданово те се простират до установената от Янишевски и наименована от Попов и др. (непубликувани данни — 1957) Богданово-Босненска дислокация (=Босненски дислокационен сноп, Савов, 1962, 1971).

Заклучение

Литоложките белези и отношенията на разгледаните по-горе вулканогенно-сидиментни скали са напълно аналогични с тези на горнокредната Грудовска група, скалите на която се разкриват по-горното течение на р. Даръдере, на около 4 km югоизточно от с. Богданово (Петрова и др., 1980). Това налага да се преразгледат досегашните представи за обхвата и разпространението на Грудовската група в северната част на Странджа планина. Бъдещите изследвания ще трябва да потвърдят или да отхвърлят допускането ни, че цялата ивица, по-рано отнасяна към палеозойски гранитоиди, всъщност принадлежи на горнокредната Грудовска вулканогенно-сидиментна група.

Литература

- Батанджиев, И. 1962. Върху структурно-тектонските и стратиграфски особености в района на Харманския плутон. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 23, 3, 291—300.
- Бончев, Г. 1903. Петрографски бележки за югоизточния кът на България с една петрографска скица. — *Период. сп. Бълг. книжовно д-во*, 64, 327—374.
- Петрова, А., Е. Василев, Л. Михайлова, А. Симеонов, Е. Челебиев. 1980. Литостратиграфия части верхнего мела в Бургаском районе. — *Geologica Balc.*, 10, 4, 23—67.
- Савов, С. 1962. Тектоника на Южна Странджа. — *Приноси геол. Бълг.*, 1, 253—298.
- Савов, С. 1971. Сакаро-Странджанска тектонска зона. — В: *Тектонски строеж на България* (Й. С. Йовчев, отг. ред.). С., Техника, 207—223.
- Янишевски, А. 1946. Кратко изложение върху геологията на Странджа планина. — В: *Основи на геологията на България* (Е. Р. Коен, отг. ред.). — *Год. Дир. геол. и минни проуч.*, отд. А, 4, 380—388.

(Постъпила на 30. XII. 1986 г.)